

[Bekijk de email in uw browser](#)

Servaplant december 2022

Natuurlijk krachtig en gezond

Ontwikkeling Multifunctionele Kruidenstroken

***een winstgevend circulair systeem voor boer,
natuur en leefomgeving***

Sinds enige jaren worden in Nederland bloemrijke akkerranden ingezet. Echter, vanuit de praktijk blijkt dat de stroken veel onderhoud nodig hebben en de kosten hoog zijn. Een reden voor Servaplant om samen met een groep van zeven akkerbouwers en veehouders uit Noord-Holland te gaan onderzoeken of dit ook anders kan. Hieruit is het project Ontwikkeling Multifunctionele Kruidenstroken ontstaan. Het project wordt gesubsidieerd vanuit de voedselvisie Noord Holland.

Het doel binnen dit project is om goed betaalbare zadenmengsels te ontwikkelen die multifunctioneel inzetbaar zijn als akkerrand én tevens verdienmodel voor de boer kunnen zijn.

Het mengsel moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Een mooie strook die gewenste insecten aantrekt en daarmee zorgt voor de verhoging van de biodiversiteit en voor natuurlijke bestrijding van ongewenste plaaginsecten.
- De samenstelling moet een ecologisch zinvolle combinatie van meerjarige (>10 jr) planten zijn die van nature bij elkaar horen en daardoor een stabiele eenheid vormen; een zogeheten plantgemeenschap. Hierdoor heeft de strook weinig onderhoud nodig en draagt bij aan het ecologisch herstel van de natuur.
- Het mengsel bevat kruiden die de gezondheid van veehouderijdieren bevordert en veel voorkomende ziekten en kwalen als ontstekingen en wormen voorkomt.
- De zaden en de akkerranden genereren een verdienmodel voor de akkerbouwer.

Over het project

Van oorsprong komen er in de natuur veel kruiden voor. Kruiden die veelal werden gezien als ongewenst en werden bestreden. Denk bijvoorbeeld aan de brandnetel en kamille. Hierdoor zijn niet alleen de kruiden maar is ook de balans in plantgemeenschappen verdwenen. Dit heeft grote gevolgen voor de vegetatie en de natuur. De kruiden hebben naast een belangrijke functie voor de vegetatie en de biodiversiteit ook een belangrijke functie voor de gezondheid van dieren. In de loop der eeuwen is dit echter verdrongen door de komst van medicijnen als antibiotica. Steeds meer groeit de behoefte aan meer natuurlijke middelen, niet alleen vanuit de agrarische sector zelf, maar ook de maatschappelijke druk wordt steeds groter.

Met het project Ontwikkeling Multifunctionele Kruidenstroken wordt de functie van de kruiden voor dier en natuur hersteld. De kruidenrijke akkerranden worden een paar keer per jaar gemaaid en het maaisel zal verwerkt worden tot diersupplementen, met als doel het bevorderen van de diergezondheid en het verminderen van het gebruik van antibiotica en andere medicijnen. Zo zal een verdienmodel gegenereerd worden.

Er is nog weinig bekend over de vermeerdering van kruidenzaden en wat de beste teeltomstandigheden zijn. Het eerste jaar zal vooral gericht zijn op kennis vergaren, onderzoek doen en het vermeerderen van de moeilijk verkrijgbare kruidenzaden. Dit zal voornamelijk gebeuren binnen de deelnemers van het project. Jaarlijks zal verder opgeschaald worden. Het uiteindelijke doel is om grote gebieden (zowel natuurgebieden als landbouwgebieden) met elkaar te verbinden en om een significante hoeveelheid gewasopbrengst te genereren om voldoende aanbod te hebben om voersupplementen te maken en in de markt te zetten.

Na het eerste teeltseizoen zal een eerste begin gemaakt kunnen worden met testen van de kruiden en hun effect op de diergezondheid. Wat is de beste manier om de kruiden toe te dienen, wat is het effect op de diergezondheid?

Het project tot nu toe

In 2022 is gestart met ervaring op te doen met teelteigenschappen van de kruiden. Vanuit wetenschappelijk onderzoek en literatuurstudie is gezocht naar kruiden die effect hebben op een aantal specifieke gezondheidsproblemen bij kippen, koeien en schapen. Hier zijn mengsels voor samengesteld. Niet alle zaden zijn makkelijk verkrijgbaar, daarom zijn bij twee akkerbouwers proeven aangelegd t.b.v. de zaadvermeerdering en bij twee akkerbouwers zijn proeven aangelegd t.b.v. de akkerrandenmengsels. We krijgen inmiddels mooie praktijkinzichten. Zo zien we flinke verschillen in bloeiperiode tussen het proefveld in het noorden van de provincie en meer zuidelijk in de provincie. En we zien dat er meerdere keren zaad geoogst kan worden. Wat betreft de akkerranden zien we dat er een verschil zit in de opkomst van de kruiden. Niet alles slaat even goed aan in het eerste jaar. De toestand van de bodem speelt hier ook een grote rol. Andere kruiden zijn wel erg mooi opgekomen en we kunnen al de eerste stappen zetten richting voersupplementen.

Qua aantrekkingskracht zien we ook mooie dingen gebeuren. Er zijn al vlinder- en bijen soorten gesignaleerd die niet eerder gezien zijn rond de percelen. Ook zijn er meerdere rupsen van de kolibrievlinder gesignaleerd.

De plannen voor komende periode

De komende periode gaan we verder met het vergaren van praktijkervaring en kennis t.a.v. het vermeerderen van de zaden en van de kruidenrijke akkerranden. Er worden verschillende manieren van de verwerking van de kruiden tot voersupplementen uitgetest. Ook zal een demodag georganiseerd worden waarbij de opgedane praktijkkennis gedeeld gaat worden.

Oproep

We zijn op zoek naar agrarisch ondernemers, zowel akkerbouwers als veehouders die geïnteresseerd zijn om de kruidenrijke akkerrand in te zetten of geïnteresseerd zijn in de kruidenrijke voersupplementen.

Meer weten?

Wilt u meer weten over dit project? Neem dan vrijblijvend contact op met Daniëlle Gram, via dg@servaplant.nl of 06-5381 4247.

Dit project is mogelijk gemaakt met steun van de provincie Noord-Holland.

